

Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat den 7. december 1989 af Holger K. Nielsen (SF), Gade (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Birthe Hansen (SF), Ingerlise Koefoed (SF), Bjørn Poulsen (SF) og Stillinge (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om skabelse af et åbent europæisk kultursamarbejde (Kultur-EUREKA)

Folketinget pålægger regeringen at stille forslag om oprettelse af et åbent europæisk samarbejde på de kulturelle områder – et Kultur-EUREKA. Forslaget fremsættes i EF, i Nordisk Råd og i Europarådet hurtigst muligt. Kultur-EUREKA udformes efter følgende retningslinier:

- 1) Der oprettes en komité sammensat af repræsentanter for de deltagende landes regeringer. Koordinationskomiteen indkalder til ministerrådsmøder, der afholdes fast 1 gang halvårligt.
- 2) Der oprettes et fast sekretariat knyttet til Europarådet med udgangspunkt i sekretariaterne i Nordisk Råd, EF og Europarådet.
- 3) Der nedsættes efter behov fagkyndige udvalg med repræsentanter fra de deltagende landes kulturliv.
- 4) De deltagende lande skal bidrage til finansieringen med en aftalt promille af landenes bruttonationalindkomst eller en procentdel af kulturbudgetterne. Enkeltprojekter kan endvidere medfinansieres direkte af de deltagende lande.
- 5) Kultur-EUREKA skal være åbent for alle europæiske lande. Organisationer som Nordisk Råd og EF, der i forvejen arbejder med disse områder, skal desuden kunne deltage.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Kultur-EUREKA skal omfatte de nordiske lande, EF-landene, EFTA-landene og østeuropæiske lande, som måtte ønske at tilslutte sig. Det skal fremme udveksling af viden, erfaringer og resultater på de kulturelle områder. Det skal give de europæiske befolkninger indblik i den fælles europæiske historie og i de ideer og særpræg, som har inspireret kulturpolitikken og de kulturelle udtryk i de enkelte lande. Dermed kan man fremme forståelsen for, at en »europæisk identitet« ikke er et entydigt begreb – og ikke skal være det – men i stedet et samspil mellem mange »identiteter«. Man kan fremme indsigten i Europas mangfoldighed og dermed muligheden for, at landene kan inspirere og blive inspireret af hinanden til den videre kulturelle udvikling i deres eget land og i samarbejdet landene imellem. Gennem et samarbejde mellem kunstnere og kulturformidlere i de europæiske lande kan man både sikre bevaringen af de europæiske kulturmindesmærker og give mulighed for vigtige nyskabelser inden for kulturområderne. Man kan endvidere fremme forskning og udvikling for så vidt angår kulturudtryk, kulturformidling og fælles oplevelser af skabende kunst og af deltagelse i kulturaktiviteter.

Med etableringen af et sådant åbent europæisk samarbejde vil det kultursamarbejde, der i dag i stigende grad – og uden hjemmel i Romtraktaten – sker imellem EF-landene, blive flyttet hen til det nye samarbejdsforum. Tilbage i EF vil så blot være de sager, der helt klart og entydigt ligger inden for traktaten. For at denne adskillelse skal lykkes, er det nødvendigt at bygge på erfaringer i det nuværende kultursamarbejde blandt EF-landene, og det er nødvendigt, at ambitionsniveauet fra starten er højere end det, der i dag præger det uformelle samarbejde i EF. Et åbent Kultur-EUREKA kan eventuelt etableres i tæt samarbejde med et åbent Uddannelses-EUREKA. Der henvises til det samtidigt fremsatte forslag til folketingsbeslutning om skabelse af et åbent europæisk

uddannelsessamarbejde (Uddannelses-EUREKA), beslutningsforslag nr. B 45.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad indledningen

Den nuværende opbrudssituation i Europa, som er skabt af de meget hurtige ændringer i Østeuropa, kræver konstruktive bidrag fra vesteuropæisk side. Etablering af helt nye, forpligtende og åbne samarbejdsfora kan være et meget vigtigt element til at skabe et åbent Europa, hvor der samarbejdes på lige fod mellem alle landene uafhængigt af medlemskab i forskellige økonomiske og politiske samarbejdsorganer. Kulturområdet er oplagt det sted, hvor et sådant samarbejde – på helt lige vilkår – bør etableres så hurtigt som overhovedet muligt. Forslaget fremsættes snarest i EF, Nordisk Råd og Europarådet.

Ad 1-5

Der oprettes en koordinationskomité for det kulturelle EUREKA sammensat af repræsentanter for de deltagende landes regeringer.

Koordinationskomiteen skal have til opgave at behandle indholdet af og formålet med det kulturelle EUREKA, at følge udviklingen og med mellemrum at vurdere resultaterne af samarbejdet.

Koordinationskomiteen skal samarbejde med de enkelte landes sagkyndige på de kulturelle områder. Den kan udarbejde henstillinger med det sigte at forbedre og udbygge samarbejdet, og den kan ved høringer og konferencer skaffe sig det nødvendige overblik over hele området.

Koordinationsgruppen kan desuden, når det skønnes nødvendigt, foreslå indkaldelse af ministermøder med henblik på at udarbejde nye retningslinier eller foranstaltninger, der kan fremme det kulturelle EUREKA. Det bør fra starten være en regel, at der afholdes halvårlige møder ligesom i EF i dag.

Der bør desuden oprettes et sekretariat for det kulturelle EUREKA, der bl.a. får til opgave

- at indkalde og forberede møderne i koordinationskomiteen
- at bistå med at skabe kontakter i de deltagende lande med henblik på etablering af kulturelle projekter
- at udarbejde og distribuere information om de projekter, der forelægges koordinationskomiteen
- at fremskaffe til koordinationskomiteen alle nødvendige oplysninger i forbindelse med beskrivelse af projekterne og med vurdering af deres overensstemmelse med målsætningen for et Kultur-EUREKA
- at tilskynde til gennemførelse af Kultur-EUREKA-projekter.

Det eksisterende sekretariat i EF-regi skal sammen med ressourcer tilført fra Europarådet og Nordisk Råd danne grundstammen i det nye sekretariat.

Det skal tilknyttes Europarådet for på denne måde at gøre det klart, at der her er tale om en samarbejdsmodel for hele Europa. Europarådets rolle vil samtidig blive styrket. Det er vigtigt, at erfaringerne i det nordiske samarbejde på kulturområdet udnyttes allerede fra det tidspunkt, hvor det nye samarbejde skal opbygges.

Der nedsættes efter behov fagkyndige udvalg med repræsentanter fra de deltagende lande. Udvalgene kan være tværgående og bestå f.eks. af forfattere, bil-

ledkunstnere, teaterfolk og kulturformidlere, eller de kan bestå af repræsentanter for det samme fagområde. Udvalgene skal diskutere problemer og ideer inden for kulturområderne og fremsætte tanker og forslag om, hvordan man kan fremme et så rigt og varieret kulturliv i Europa som muligt.

Det er en forudsætning, at kulturområdet defineres bredt, og at arbejdet med det omfatter såvel de mere professionelle kunstnere og kunststudtryk som den folkelige kultur og de personer, der beskæftiger sig med den.

I de deltagende lande oprettes der i tilknytning til Kultur-EUREKA nationale sekretariater, som skal sikre, at alle interesserede parter får den rigtige information om Kultur-EUREKA-projekter, arrangementer etc., og at de får den hurtigt. De nationale sekretariater kan arrangere møder og konferencer til udveksling af ideer, ligesom de kan indbyde andre lande til planlægning af bilaterale projekter og projekter, hvori flere lande kan deltage.

Sekretariatsfunktionen tænkes knyttet til kulturministerierne eller dertil svarende ministerier.

Medlemskab af Kultur-EUREKA skal foruden at være åbent for alle europæiske lande også være åbent for regionale organisationer, der arbejder med kulturspørgsmål som f.eks. Nordisk Råd og EF.